

Univerzitet u Sarajevu
University of Sarajevo

FAKULTET
POLITIČKIH
NAUKA

INSTITUT ZA
DRUŠTVENA
ISTRAŽIVANJA
FAKULTETA POLITIČKIH NAUKA
UNIVERZITETA U SARAJEVU

12 PREDMETA

3 SEMESTRA

90 ECTS

Odsjek Socijalni rad

SUPERVIZIJA POMAŽUĆIH PROFESIJA

Specijalistički studij

Univerzitet u Sarajevu - Fakultet političkih nauka

Ukoliko ste zainteresovani ili želite saznati više o studiju, kontaktirajte nas:

dekanat@fpn.unsa.ba

www.fpn.unsa.ba

STUDIJSKI PROGRAM

Specijalistički studij

“Supervizija pomažućih profesija”

Izdavač

Univerzitet u Sarajevu - Fakultet političkih nauka,
Skenderija 72, 71000 Sarajevo

Urednici

Umihana Mahmić, mr. iur.
Emina Adilović, MA

Fakultet političkih nauka
Sarajevo, 2024. godine

Sadržaj

I Motiv pokretanja studija.....	3
II Značaj specijalističkog studija.....	4

1. OPĆI DIO

1.1. Naziv programa.....	5
1.2. Tip programa.....	5
1.3. Nivo programa.....	5
1.4. Cilj studijskog programa.....	5
1.5. Nosilac programa.....	6
1.6. Naučna/umjetnička polja kojima pripada predloženi studijski program.....	6
1.7. Organizacija i trajanje studijskog programa.....	6
1.8. Minimalan broj ects bodova potrebnih za završetak studija.....	6
1.9. Jezik na kojem se izvodi studijski program.....	6
1.10. Seleksijski postupci za upis na studijski program.....	7
1.11. Kvalifikacije koje se stječu po okončanju programa.....	8
1.12. Analiza mogućnosti zapošljavanja studenata po završetku studijskih programa.....	8
1.13. Prohodnost studija.....	8
1.14. Skala bodovanja i ocjenjivanja.....	9
1.15. Osiguranje kvalitete.....	9

2. OPIS PROGRAMA

2.1. Ishodi učenja na nivou studijskog programa.....	10-11
2.2. Popis obaveznih i izbornih predmeta.....	12-13
2.3. Struktura studija i upis u sljedeći semestar.....	14
2.4. Popis ili uslovi izbora predmeta koje student može izabrati s drugih studijskih programa.....	14
2.5. Način dokumentovanja 30 ECTS praktične nastave.....	15
2.6. Informacije o načinu završetka studija.....	15

Motiv pokretanja studija

Supervizija je nužna u profesionalnom radu i razvoju svih onih koji neposredno rade s ljudima (psiholozi, socijalni radnici, socijalni pedagozi, djelatnici u odgoju i obrazovanju, djelatnici u zdravstvu). Supervizija pomaže stručnjaku da se razvija na svom radnim mjestu, da daje kvalitativnu uslugu, na efikasni i pozitivan način.

Kroz moderno koncipiran, naučnoistraživački utemeljen i praktično relevantan studijski program cilj je odgovoriti na izazove koji su pred globalnim, ali i bosanskohercegovačkim društvom u oblasti supervizije.

Organizacije i službe koje obezbjeđuju superviziju svojim zaposlenima postaju samim tim organizacija učenja, a stručnjacima se supervizijom pruža mogućnost osnaživanja kompetencija i mogućnost cjeloživotnog učenja.

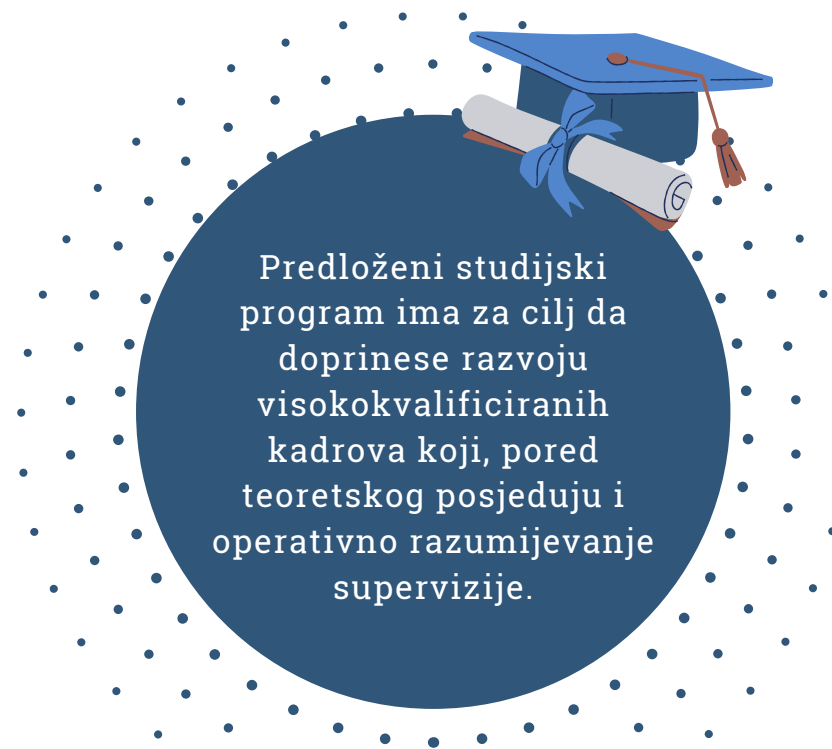

Značaj specijalističkog studija Supervizija pomažućih profesija

Supervizija je druga profesija koja nalaže da supervizor ima teorijska znanja o superviziji kao i praktična iskustva primanja supervizije, iskustvo i trening vođenja supervizije čiji se kvalitet garantira edukacijom i izborom meta supervizora. Supervizija u okviru edukacije ima nekoliko nivoa: supervizija na neposredan praktični rad učesnika edukacije, supervizija stručnjacima pomažućih profesija i meta-supervizija tj. supervizija supervizije učesnika edukacije.

Ovaj program će doprinijeti **jačanju sistema socijalne zaštite** u Federaciji Bosne i Hercegovine i voditi ka podizanju kvaliteta usluge u centrima za socijalni rad i drugim ustanovama koji su fokusirani na rad sa klijentima te i u drugim oblastima pomažućih profesija.

Predloženi studijski program ima za cilj da doprinese razvoju visokokvalificiranih kadrova koji, pored teoretskog posjeduju i operativno razumijevanje supervizije.

1. OPĆI DIO

1.1. NAZIV PROGRAMA

Supervizija pomažućih profesija

1.2. TIP PROGRAMA

Akademski program

1.3. NIVO PROGRAMA

Specijalistički studij – 90 ECTS (tri semestra)

1.4. CILJ STUDIJSKOG PROGRAMA

Kroz moderno koncipiran, naučnoistraživački utemeljen i praktično relevantan studijski program cilj je educirati profesionalce za usluge supervizije, što podrazumijeva i certifikaciju od strane resornog ministarstva.

Također na osnovu ove supervizije stvorit će se podrška koja će pomoći da se iskoriste postojeća znanja i iskustva u cilju da unaprijede efikasnost i profesionalnost u radu sa klijentima. Usvojit će se nove pedagoške vještine u radu sa studentima i znanja o superviziji potrebne u socijalnom radu i široj oblasti pomažućih profesija, te unaprijediti postojeća znanja i pedagoške vještine koje će primijeniti u nastavi sa studentima, a što će sve u konačnici stvoriti uslove rada koji će biti osnov za izmjenu zakonske regulative na nivou FBiH i kantona.

Educirani supervizori pomažućih profesija i u socijalnoj zaštiti će steći vještine i znanja potrebna za pripremu i održavanje uspješne supervizije u njihovom svakodnevnom radu. Dugoročni uticaj ove edukacije će biti implementacija supervizije za stručnjake pomažućih profesija i za socijalne radnike i druge profesionalce koji rade u socijalnom sektoru i u njihovom radnom okruženju.

Realizacija supervizije u ustanovama i organizacijama će doprinijeti povećanju znanja o benefitima koje supervizija ima za stručnjake pomažućih profesija i u socijalnoj zaštiti.

1.5. NOSILAC PROGRAMA

Univerzitet u Sarajevu- Fakultet političkih nauka, Odsjek Socijalni rad. U izvođenju studija će učestvovati nastavnici i saradnici sa Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, gostujući profesori kao i stručnjaci iz prakse.

1.6. NAUČNA/UMJETNIČKA POLJA KOJIMA PRIPADA PREDLOŽENI STUDIJSKI PROGRAM

Naučno polje kojem pripada predloženi studijski program je: „Socijalni rad“, „Pedagogija“, „Psihologija“, „Edukacijsko-rehabilitacijske nauke“, „Zdravstvene studije“, „Pravo“, „Teološke nauke“ i druge pomažuće profesije.

1.7. ORGANIZACIJA I TRAJANJE STUDIJSKOG PROGRAMA

Specijalistički studij: „Supervizija pomažućih profesija“ se realizuje kroz tri semestra za šta je predviđeno ostvarenje 90 ECTS bodova.

1.8. MINIMALAN BROJ ECTS BODOVA POTREBNIH ZA ZAVRŠETAK STUDIJA

90 ECTS bodova

1.9. JEZIK NA KOJEM SE IZVODI STUDIJSKI PROGRAM

Cjelokupan studij se izvodi na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku, sa mogućnošću nastave na engleskom jezika.

1.10. SELEKCIJSKI POSTUPCI ZA UPIS NA STUDIJSKI PROGRAM

Prijava na Konkurs za upis studenata u prvu godinu specijalističkog studija se vrše online putem informacionog sistema eUNSA <https://upisi.unsa.ba/#/landing/>, gdje je potrebno izvršiti registraciju, te slijediti upute popunjavanja podataka i prilaganja potrebne dokumentacije. Tokom prijave Fakultet provodi verifikaciju kompletne dokumentacija i provjeru ispunjavanja uvijeta za upis, te obavještava kandidata o eventulanim nedostacima prijave, koje je moguće dopuniti sve do kraja prijavnog.

Uslovi za upis na studij:

- Studij mogu upisati kandidati koji su završili drugi ciklus univerzitetskog obrazovanja, integrisani akademski studij ili diplomski studij po predbolonjskom sistemu studiranja, a koji se u utvrđenom postupku ekvivalencije izjednačava sa drugim ciklusom univerzitetskog obrazovanja, odnosno integrisanim akademskim studijem.
- Poželjno je radno iskustvo u području pomažućih profesija (psiholog, pedagog, andragog, socijalni radnik, defektolog, nastavnik razredne/predmetne nastave, profesor ili iz drugih pomažućih profesija).

Dodatna dokumentacija[1]

- Diplome, cerifikati, potvrde i sl. koji će se bodovati i koji daju mogućnost upisa na studije uslovi, dodatne edukacije i supervizija).
- Diplome i certifikati stečeni u okviru drugih formalnih i neformalnih oblika profesionalnog razvoja i stručnog usavršavanja koji spadaju u javno važeće dokumente, a vezani su za profesionalno usavršavanje/specijalističko obrazovanje pomažućih profesija.(diplome i certifikati će biti bodovani)

Preciznu dokumentaciju i uslove za upis sadržit će Konkurs za upis.

[1] Nije uslov za upis, služi u svrhu rangiranja kandidata.

1.11. KVALIFIKACIJE KOJE SE STJEČU PO OKONČANJU PROGRAMU

Završetkom studija (uključujući i odbranu završnog rada) stiče zvanje “Akademski specijalista/specijalistica supervizije pomažućih profesija”.

1.12. ANALIZA MOGUĆNOSTI ZAPOŠLJAVANJA STUDENATA PO ZAVRŠETKU STUDIJSKIH PROGRAMA

a. Stečeno zvanje akademskog specijalista/specijalistice supervizije pomažućih profesija pruža osnovu za nastavak usavršavanja na nivou doktorskog studija iz oblasti socijalnog rada, pedagogija, psihologije, drugih pomažućih profesija.

Profesionalno osposobljavanje studenata na ovom nivou studija usmjereno je na stvaranje realnih mogućnosti za rad u svojstvu supervizora u:

- organizacijama i organima sistema socijalne zaštite;
- zdravstvenim ustanovama
- školama;
- vjerskim zajednicama
- nevladinim organizacijama;
- uslužnom privatnom sektoru;
- i svim drugim područjima pomažućih profesija.

1.13. PROHODNOST STUDIJA

Završetkom Drugog ciklusa studija na odsjeku Socijalni rad Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu omogućen je nastavak obrazovanja na III ciklusu studija (doktorski studij) obzirom da ovaj studij se organizira na Fakultetu političkih nauka (naučna oblast: Socijalni rad). U međunarodnim okvirima se pruža mogućnost horizontalne pokretljivosti unutar zemalja članica EU koji imaju komplementarne studijske programe, kao i unutar države Bosne i Hercegovine. Kada je u pitanju vertikalna pokretljivost omogućava se studentima da nakon završenog Prvog, odnosno Drugog ciklusa studija nastave svoje školovanje na trećem (min. 300 ECTS), odnosno drugom ciklusu studija (min. 240 ECTS) drugih visokoškolskih institucija u Bosni i Hercegovini i (ili) zemljama članicama EU.

1.14. SKALA BODOVANJA I OCJENJIVANJA

Skala bodovanja i ocjenjivanja je usklađena sa važećim zakonskim propisima iz oblasti visokog obrazovanja (Zakon o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo) i Pravilima studiranja za I, II ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu. Konačni uspjeh studenta nakon svih predviđenih oblika provjere znanja definiranih syllabusom vrednuje se sistemom uporedivim sa ETCS sistemom, odnosno po slijedećem sistemu:

10 - (A)	95 – 100 bodova	-izuzetan uspjeh sa neznatnim greškama
9 - (B)	85 – 94 bodova	-iznad prosjeka, sa ponekom greškom
8 - (C)	75 – 84 bodova	-prosječan, sa primjetnim greškama
7- (D)	65 – 74 bodova	-općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima
6 - (E)	55 –64 bodova	-zadovoljava minimalne kriterije
5 - (F, Fx)	manje od 55 bodova	-ne zadovoljava minimalne kriterije i potrebno je znatno više rada

1.15. OSIGURANJE KVALITETE

Na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu postoji Odbor za osiguranje kvaliteta, koji redovno vrši evaluaciju rada nastavnika i saradnika od strane studenata. Isti Odbor će vršiti kontrolu kvalitete i u sklopu navedenog studijskog programa. Također Odbor za osiguranje kvaliteta Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, a u skladu sa Pravilnikom o sistemu osiguranja i upravljanja kvalitetom na Univerzitetu u Sarajevu, konstantno sprovodi aktivnosti definisane pravilnikom kao i cijelim sistemom upravljanja kvalitetom na Univerzitetu u Sarajevu (<https://www.unsa.ba/o-univerzitetu/kvalitet-na-unsu/sistem-kvaliteta-na-unsu>).

2. OPIS PROGRAMA

2.1. ISHODI UČENJA NA NIVOU STUDIJSKOG PROGRAMA

Prilikom izrade Nastavnog plana i programa, ishodi učenja svakog nastavnog predmeta navedeni su u sklopu obrazca SP2, pa se na osnovu toga općenito mogu izdvojiti sljedeći ishodi učenja koji su u skladu sa tržištem rada:

Nakon uspješno savladanog programa edukacije "Supervizija pomažućih profesija" učesnici će ispuniti sljedeće opšte i specifične ishode učenja:

Znanje i razumjevanije

Nakon završenog programa učesnici će moći:

- pokazati prošireno znanje i razumijevanje različitih teorijskih perspektiva koje su relevantne za djelovanje u socijalnom i psihosocijalnom radu, u superviziji pomažućih profesija i superviziji u oblasti socijalne i dječje zaštite;
- pokazati prošireno znanje o različitim metodama i tehnikama relevantnih za superviziju pomažućih profesija i u oblasti socijalne i dječje zaštite zasnovan na provjerenom iskustvu;
- moći demonstrirati i pokazati znanje o teorijama i metodama učenja odraslih i komunikacije u praktičnom radu i u superviziji stručnjaka pomažućih profesija te i u oblasti dječje i socijalne zaštite;
- pokazati znanje o važnosti organizacije i liderstva za superviziju stručnjaka pomažućih profesija i u oblasti dječje i socijalne zaštite kao i za profesionalni i osobni razvoj pomagača.

Vještine i sposobnosti

Nakon završenog programa učesnici će moći:

- samostalno razmišljati i primjenjivati različite teorijske perspektive i metode relevantne za djelovanje u socijalnom i psihosocijalnom radu i u superviziji pomažućih profesija;
- razumjeti i analizirati značaj ugovora i dogovora za stvaranja radne alijanse i odnosa u superviziji, kako sa svakim članom supervizije tako i sa supervizijskom grupom;
- razumjeti odnose sa aspekta različitih stilova učenja i komunikacije supervizanata za/i u procesu supervizije;
- razumjeti i analizirati supervizijsko pitanje i supervizijski proces;

- prepoznati i razumjeti važnost kulture, pola, starosti, klase i etničke pripadnosti za supervizijski proces;
- identifikovati, analizirati i primijeniti za superviziju relevantne aspekte etike i moći;
- uspostaviti, razviti, održati i završiti profesionalne odnose u superviziji;
- identifikovani i moći upravljati konfliktima na individualnom i organizacionom nivou u superviziji
- predstaviti i objasniti značaj supervizije i ulogu supervizora za profesionalni i osobni rast i razvoj supervizanta/stručnjaka u pomažućim profesijama;
- podržavati profesionalni razvoj i profesionalni identitet supervizanta.

Sposobnost vrednovanja i profesionalni pristup

Nakon završenog programa učesnici će moći:

- procijeniti i primijeniti teorije, adekvatne metode i intervencije u različitim oblicima i kontekstima supervizije pomažućih profesija;
- na osnovu svoje uloge supervizora pokazati uvid u važnost saradnje sa menadžmentom i liderom organizacije supervizanata;
- pokazati sposobnost profesionalnog, etičkog i empatičnog pristupa supervizantima;
- steći povećanu samosvijest i profesionalizam u vlastitoj ulozi supervizora pomažućih profesija;
- identifikovani vlastitu potrebu za dodatnim znanjem o superviziji pomažućih profesija;
- steci uvid u važnosti kontinuiranog razvoja svoje kompetentnosti kao supervizor;
- pokazati svijest o etičkim aspektima, istraživanjima i razvoju profesionalnog radu pomažućih profesija.

2.2. POPIS OBAVEZNIH I IZBORNIH PREDMETA

I godina, I semestar	PREDMETI	ECTS
1.	Uvod u Superviziju (SPP 100 UUS)	3 ECTS
2.	Supervizija pomažućih profesija (SPP 100 SPP)	7 ECTS
3.	Grupni procesi i perspektiva supervizanta (SPP 100 GPIPS)	5 ECTS
4.	Modeli supervizije i tehnike vođenja supervizije (SPP 100 MSITVS)	5 ECTS
5.	Metodska i procesna supervizija (SPP 100 MIPS)	4 ECTS
6.	Supervizija neposrednog stručnog rada i meta supervizija (SPP 100 SNSIMS)	6 ECTS

I godina, II semestar	PREDMETI	ECTS
1.	Perspektiva supervizora (SPP 100 PS)	4 ECTS
2.	Nesvjesni procesi u tretmanu i u superviziji (SPP 100 NPUTIUS)	8 ECTS
3.	Supervizija kao prevencija i zaštita mentalnog zdravlja pomagača (SPP 100 SKPIZMZP)	10 ECTS
4.	Supervizija i meta supervizija I (SPP 100 POISIMSI)	8 ECTS

II godina, I semestar	PREDMETI	ECTS
1.	Refleksija, evaluacija i završetak supervizijskog procesa (SPP 200 REIZSP)	3 ECTS
2.	Supervizija i meta supervizija II (SPP 200 POIISIMSII)	7 ECTS
3.	Izrada i odbrana završnog rada (SPP 200 IZR)	20 ECTS
	SVEUKUPNO	90 ECTS

2.3. STRUKTURA STUDIJA I UPIS U SLJEDEĆI SEMESTAR

S obzirom da je Supervizija specifična profesija, već tokom studija se zahtijeva posjedovanje i razvijanje sposobnosti vođenja supervizije, usporedo sa teoretskim predavanjima. Da bi se ovo omogućilo na studijima, predmeti se ne izučavaju (izvode) paralelno, nego se nadovezuju jedan na drugi gdje se zahtijeva teoretsko znanje sa prethodnog predmeta tako i praktično znanje vođenja supervizije.

2.3. STRUKTURA STUDIJA I UPIS U SLJEDEĆI SEMESTAR

Teoretski predmeti se izvode po sljedećem redoslijedu i svaki naredni predmet zahtijeva prethodno položeni predmet.

Uvod u Superviziju

Supervizija pomažućih profesija

Grupni procesi i perspektiva supervizanta

Modeli supervizije i tehnike vođenja supervizije

Metodska i procesna supervizija

Perspektiva supervizora

Nesvjesni procesi u tretmanu i u superviziji

Supervizija kao prevencija i zaštita mentalnog zdravlja pomagača

Refleksija, evaluacija i završetak supervizijskog procesa

Supervizija neposrednog stručnog rada, davanje supervizije u praksi i meta-supervizija I i II su praktični predmeti koji idu paralelno sa izvođenjem teoretske nastave (izvode se paralelno sa svim drugim predmetima).

Izrada i odbrana završnog rada se odvija u trećem semestru studija.

2.4. POPIS ILI USLOVI IZBORA PREDMETA KOJE STUDENT MOŽE IZABRATI S DRUGIH STUDIJSKIH PROGRAMA

Nema takvih predmeta.

2.5. NAČIN DOKUMENTOVANJA 30 ECTS PRAKTIČNE NASTAVE

U okviru studijskog programa u okviru svih predmeta predviđena je praktična nastava. Znanja stečena na osnovu predavanja stručnjaka iz prakse i posjeta će biti uključene u bodovnu strukturu nastavnog predmeta i provjeravana kroz obaveze definirane syllabusima određenih nastavnih predmeta.

Ovaj studij nije nastavnički studij.

2.6. INFORMACIJE O NAČINU ZAVRŠETKA STUDIJA

Student završava Specijalistički studij (90 ECTS) i dobija zvanje „Akademski specijalista/specijalistica supervizije pomažućih profesija“.

Univerzitet u Sarajevu
University of Sarajevo

**FAKULTET
POLITIČKIH
NAUKA**